

Aan het College van Kerkrentmeesters van de
Hervormede Gemeente te Barneveld
t.a.v. de heer mr. A.B. Bouter

per e-mail: bart@bouteradvocatuur.nl

datum: 2 mei 2018   **nummer:** BR006-115577/JR   **onderwerp:** advies ruimtelijk gebruik Oude Kerk Barneveld

Geacht College,

Op uw verzoek heeft ondergetekende maandagavond 23 april 2018 een bezoek gebracht aan de Oude Kerk te Barneveld en daar gesproken met de kerkrentmeesters, de heren H. Laros en A.B. Bouter, en vanuit 'werkgroep 3', de heer J. Brink.

Ter voorbereiding heeft ondergetekende diverse (situatie)tekeningen bestudeerd.

Onderwerp van gesprek was de (on)mogelijkheid voor het inpassen van een aantal voorzieningen t.b.v. vernieuwingsgezinde diensten met gelijktijdige samenkomst van bijbelklassen, zowel technisch als esthetisch, gebruiksgeschiktheid en haalbaarheid (monumentenvergunning).

De navolgende zaken kwamen hierbij aan de orde:

1. *Is het mogelijk twee extra ruimtes te creëren in de kerk voor het houden van een Bijbelklas met daarbij inbegrepen een toiletvoorziening, pantry, licht, geluid, voldoende isolatie om geen storende neveneffecten te ondervinden in de kerk tijdens de dienst zelf?*

In het koor is een ruimte in te bouwen; dit kan over de volle hoogte of verlaagd. Een tweede bouwlaag (voor een tweede groep kinderen) is theoretisch mogelijk, maar vraagt voorzieningen t.b.v. daglicht in de benedenzaal, vraagt extra (vlucht)trappen en vraagt een nog hoger gesloten dichte wand aan de zijde van de kerk, gedeeltelijk beglaasd vanwege de daglichttoetreding naar de kerk.

Per bouwlaag kunnen ten hoogste ca. 20 kinderen gebruikmaken van de ruimte.

De ruimtebeleving in de kerkzaal wordt behoorlijk ingeperkt als achter de kansel een gedeeltelijk gesloten wand geformeerd wordt, temeer bij plaatsing van de wand in de koorboog de dooptuin met kansel verder naar voren geschoven zal worden. Dit is voor predikanten niet wenselijk vanwege de zichthoek.

In beide gevallen (één of twee bouwlagen) is een extra in-/uitgang noodzakelijk uit oogpunt van (vlucht)veiligheid, bij voorkeur rechtstreeks naar buiten, en zijn zware geluiddichte wanden (incl. de doorgangen, met een portaal) noodzakelijk. E.e.a. heeft invloed op de akoestiek en de intonatie van het orgel.

Mede uit oogpunt van monumentenzorg wordt dan ook een inbouw in het koor ontraden. Ik acht dit geen realistische mogelijkheid.

2. *Is het mogelijk om de Oude Kerk te onderkelderen waardoor hier ruimtes zoals hierboven omschreven eenvoudig te realiseren zijn?* Technisch is dat mogelijk; dit zal echter wel een kleinere ruimte opleveren dan het oppervlakte van het koor en daglichttoetreding is vrijwel niet te realiseren. Ook vraagt een kelderruimte een tweede vluchttrap naar buiten. De bouwtechniek en het aspect van archeologie zijn kostbaar. De ethische aspecten van herbegraven vragen een zorgvuldige begeleiding.

Gelet op alle voornoemde zaken en in het licht van de geschetste kaders vanuit de kerk wordt het onderkelderen ontraden.

3. *Is het mogelijk projectie d.m.v. beamers of led-schermen in de kerk te realiseren, welke voor iedereen duidelijk zichtbaar en leesbaar zijn?* Ja dat is mogelijk; hiervoor zijn ca. 4 beamers noodzakelijk. Led-schermen worden ontraden. De (wegneembare) voorziening behoeft geen monumentenvergunning.
4. *Is het mogelijk een mindervalide toiletvoorziening te realiseren naast de al aanwezige toiletvoorziening of op een andere plaats in de kerk?* Dat is mogelijk, eventueel in gecombineerd gebruik als 'gewoon' (bestaand) toilet in één ruimte.
5. *Is het mogelijk om aan de Oude Kerk aan de buitenzijde een aanbouw te realiseren voor de onder punt 1. gevraagde voorzieningen?* Dit lijkt alleen mogelijk aan de noordzijde, echter de beoogde bijbelklassen vragen een oppervlakte die hier stedenbouwkundig niet in te passen is. Daarnaast vraagt een aanbouw een lang en kostbaar proces, mede omdat het Bestemmingsplan hierin niet voorziet. Ook hier geldt het aspect van de archeologie. De verwachting is dat de gemeente en RCE hieraan geen medewerking zullen verlenen. Gelet op al deze omstandigheden tezamen wordt deze optie ontraden.
6. *Indien bovengestelde aanpassingen te realiseren zijn dan graag een schatting van de mogelijke financiële consequenties.* Afgezien van het feit dat de haalbaarheid uit oogpunt van monumentenzorg zeer moeilijk en tijdvertragend zal zijn, zullen de kosten voor de onder 1., 2. en 5. aanzienlijk zijn, mede ten gevolge van de kosten voor archeologie. Van de voornoemde onderdelen zijn op dit moment geen kostenindicaties te geven. De onder 3. en 4. genoemde zaken zijn eenvoudig te realiseren en vragen een beperkte investering.
7. *Is het mogelijk een ruimte op- of onder de galerij(en) te maken?* Technisch is dit op de galerijen kostbaar vanwege de extra belasting van scheidingswanden ter afsluiting met de kerkruimte. Ook heeft dit invloed op de akoestiek en het orgel. De opbrengst van gebruiksoppervlakte op de galerij(en) is zeer gering. De invloed op het aantal zitplaatsen is aanzienlijk, temeer als de (lage) ruimte onder de galerij(en) ook afgescheiden wordt. Deze optie wordt ontraden.
8. *Is het mogelijk een 'box' in de kerk aan de linker en/of rechterzijde van het middenschip te maken t.b.v. meervoudige functies?* Technisch is dat te realiseren; het levert echter weinig nuttig vloeroppervlakte op (alleen t.b.v. facilitaire zaken) en heeft een negatieve invloed op de ruimtelijke belevingswaarde in de kerk.

Samenvattend kan gesteld worden dat het creëren van extra ruimten, zowel in- als aanpandig, ontraden wordt. Het aanpassen van een toilet, het aanbrengen van beamers en het maken van een koffievoorziening (eventueel als meubel te ontwerpen in het koor) is eenvoudig te realiseren en vraagt een beperkte investering.

Vertrouwend u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben,
hoogachtend,

Van Hoogest Architecten BV

Jan Roest
directeur erfgoedprojecten

Van Hoogest Architecten is aangesloten bij de VAWR (Vereniging van Architecten Werkzaam in de Restauratie). De VAWR is een branchevereniging die zich ten doel stelt om kwalitatief hoogwaardig behoud, herstel, restauratie en onderhoud van monumenten in ons land te bevorderen en te bewerkstelligen. Leden van de VAWR zijn in het bezit van een GEAR-certificaat. De GEAR is een regeling die waarborgt dat aangesloten bureaus aan specifieke eisen voldoen die de verantwoorde omgang met monumenten vraagt.

